

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. The first and the oldest Slovenian newspaper in America. Ustanovljen leta 1891. Established 1891.

Edinost Publishing Co. Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Subscription: For one year \$5.00 For half a year 2.50 For one year 6.00 For half a year 3.00

POZOR! -Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. -Za sadašno številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. -Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter August 10th, 1925, at the Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3, 1879.

Slov. duhovščina in slov. književnost.

Leta 1794. se je oglasil prvi slovenski pesnik - franciškan, Valentin Vodnik, kateri je razen pesmi izdal še "Pratiko" in "Ljubljanske Novice." Poleg tega je še spisal "Kuharske bukve."

V književni dobi narodnega probujenja so bili najznamenitejši pisatelji: France Svetličič, župnik v Gorici, kateri se je odlikoval s svojimi liricnimi in pripovednimi pesmimi.

Kot nabiralec narodnih pesmi slovi pesnik Anton Žakelj s pridevkom Rodoljub Ledinski, kaplan pri sv. Duhu nad Leskovecem. Njegov jedrnat jezik in krepke misli nas spominjajo na prvaka Prešerna.

Leta 1888. je ustanovil profesor bogoslovja v Ljubljani Dr. Francisek Lampe leposlovni list "Dom in Svet." Eden najstarejših pripovednikov "Doma in Sveta" je Peter Bohinjec, župnik v Dupljah.

Zvesti sotrudnik pri "Dom in Svetu" je bil tudi dr. Japez Ev. Krek, duhovnik in največji slovenski sociolog in politik, ki je spisal razen povesti in socialnih razprav tudi več iger za ljudstvo (Turški križ, Tri sestre 1910.)

Najplodovitejši pesnik pri "Dom in Svetu" je pa bil Anton Hribar, župnik v Zalem Logu pri Zelezniških. Kot slavnostni pesnik slovi ljubljanski duhovnik dr. Mihael Opeka, ki je izdal leta 1916. svoje pesmi (Rimski verz).

hoynik in profesor bogoslovja v Laškem Vidmu, Ivan Trinko-Zamejski, je objavil svoje pesmi v "Ljubljanskem Zvonu" in v "Domu in Svetu." Zanimivi so tudi njegovi lepi članki o bejskih Slovenceh.

Nemiljnih zaslug za slovensko slovstvo si je pridobil franciškan p. Stanislav Skrabec, ki se je neumorno trudil, kot učen slovničar novejšee dobe, da opili in uglađi blagoslovje pri izgovorjavi slovenskih izrazov. Kot skromen in tih redovnik je objavjal svoje slovnične razprave na platnicah mesečnika "Cvetje iz vrtov sv. Franciška."

Znameniti pesnik je bil Anton Medved, duhovnik ljubljanske škofije, kateri je pa umrl v najlepši dobi življenja. V moderno dobo spada pesnik in pisatelj Ksaver Meško, pred vojno župnik pri Mariji na Zilji blizu Beljaka. On je uvedel moderno psihologično novelo v pripovedno slovstvo.

Med liriki je zaslovel Silvin Sardenko - Alojzij Merhar, profesor veronauka na ljubljanski realni gimnaziji; poleg Medveda in Hribarja je postal Silvin Sardenko pri "Dom in Svetu" glavni pesnik. Mlad pisatelj je tudi France Bevk, duhovnik goriške nadškofije, ki se odlikuje po svojih pripovednih spisih.

Dva slovenskih naselbin.

Frontenac, Kans. Iz pota. - Koncem oktobra sem dospel v Frontenac. Ta okolica tvori premogorovni distrikt. Naši rojaki so povečini zaposleni po premogorovih. Na poti iz Kansas City v Frontenac smo videli potniki kakih 10 milj do Girarda ob progi ležeč vlak, ki se je razbil, ko je skočil s tira tri tedne nazaj.

V Frontenac sta se te dni povrnila iz obiska v stari domovini Mr. in Mrs. Markovič. Marsikaj zanimivega povedo iz poti in stare domovine, ki so doživeli v tem času. Mr. Markovič vodi trgovino s potrebščinami za automobile.

Mr. Terlepova družina pa vodi uspešno grocerijsko trgovino z mešanim blagom v Frontenacu. Mr. Dobravec pa ima lepo urejeno trgovino z mesom in grocerijo na Franklinu!

Vse najlepše pozdravljam Leo Mladič, pot. zastopnik. Springfield, Ill. Slovensko - katoliški shod.

Priloge za slovensko - katoliški shod pri Sv. Barbari v Springfieldu so v najboljšem teku. Stiri deset društva naše KSK. Jednote in društva drugih jednot so obveščene, da takoj skličejo izvanredne seje ter izvolijo svoje delegate za springfieldski shod.

hčerko, katero so krstili za Paulino Genovefo. Častitamo! Potem se je pa gospa Storklja odpravila s svojim punkelčkom naprej in je dne 17. oktobra posetila mladi par na 1154 Hickory St. pri Mr. Jožef in Mary Zamejc in jim je pustila čvrstega sinčka, katerega so krstili za Jožefa. Častitamo!

Chicago, Ill. Danes je sv. Andreja. V stari domovini so rekli, ako na sv. Andreja sneg zapade, da sto dni leži in žita mori.

Jutri je sv. Martin. V tem času pravijo, da se mošt krsti in v vince spremeni. Vsem, ki ga bodo krstili, obilo sreče in uspeha, rabijo naj pravo mero, ker če se zameri, rada glava boli itd. Pa saj sami veste, kaj bi pravil.

Nedeljska prireditve, ki se je vršila zadnje nedelje popoldne in zvečer v cerkveni dvorani v korist čč. šolskih sester sv. Franciška v Lemontu je izpadla nad vse dobro. Udeležba je bila primerna in igrice so bile dobro izpeljane.

Posiljam vam nekaj pomešanih novic iz naše naselbine. Nekaj žalostnih in nekaj veseljih. Naš slovenski veljak Mike Kočvar na 301 Ohio Street, je prodal svoje zidano poslopje na Broadway in Stone St.

Druge žalostne novice pa je, da je sin Mike Kočvarja, star 18 let, moral se podvreči operaciji na slepiču. Nahaja se v bolnišnici sv. Jožefa že devet tednov. Operiran je že v drugi in je tako slab, da so mu zdravniki vbrizgali dva kvarta krvi od drugih oseb.

Nadalje se je moral podvreči hitri operaciji naš stari pionir Stef. Kukar z 1221 Broadway St. Prestal je srečno operacijo pod želodcem, katero je izvršil Dr. Martin Ivec, ki ga ima na oskrbi. Zelimo, da mu Bog kmalu ljubo zdravlje povrne, da se bo mogel zopet med svoje na svoj povrtni.

Zdaj pa za žalostjo zopet nekaj veselega. Dne 11. oktobra se je oglasila gospa Storklja pri družini Joseph in Paulina Rus na 821 Bluff St. in jim pustila za spomin zdravo zalo stopana v velikem obsegu.

Prebivalstvo mesta Chicago obstoja večinoma iz priseljencev in njegovih sinov. Od njegovih 2,701,705 prebivalcev je bilo po ljudskem štetju 1. 1920. nič manj od 72 odstotkov "tujega pokolenja."

Članstvu zapadne slov. zveze. Na vprašanja, koliko bodo imeli sedaj članice za doplačati, da bodo list prejemale dnevno, to je vseh pet števil na teden odgovarjamo to le: Vsak član (ica) ZSZ. plača za eno številko na teden po 6c. na mesec, kar pride letno 73c. Ker člani ZSZ. imajo torej eno številko že plačano, imajo torej za doplačati še ostalo naročnino, da prejema list vsak dan. Član (ica), ki hoče list dnevno ima za doplačati v takem slučaju \$4.25 za celo leto in za pol leta \$2.15.

je posetila tudi družino Mr. in Mrs. Frank Maley na 2319 So. Leavit St. in jim pustila za spomin hrško hčerko, katero so krstili za Francisc Josephina. Botra sta bila Mr. in Mrs. Anton Košmrl, Čestitke!

Istotako je obiskala g. Storklja dom družine Mr. in Mrs. Matt Jerina z 2724 W. 15th Place ter jim prinesla za spomin hčerko, kateri so dali ime Annie Josephine. Kumovala sta Mr. in Mrs. John Meseč. Čestitke!

Iz naše naselbine se čez dalje bolj poredkoma sliši. In vendar so se zadnje dni godile važne stvari v naši naselbini. To pot hočem v glavnem poročati o naših minulih volitvah. Poročalo se je že v tem listu, da je pri letošnjih volitvah, ki so se vršile dne 3. novembra, kandidiralo tudi več Slovencev.

Za Slovence je to vsekakor velik ponos, da smo dobili v razne mestne urade svoje rojake. Povečini so zmagali vsi republikanski pristaši. Kolike važnosti je to, mnogokrat ne znamo ceniti, dokler Slovenci s takimi uradi nimamo opravka. Ko pa imamo kaj opravka s takimi mestnimi uradi, pa zelo prav pride, če tam najdemo svojega rojaka Slovence, ki z nami vse drugače postopa kot tujci. Kajti vsak gleda za svoje. Volilec pa čast in priznanje, ker to pot so nastopili lepo složno in s tem nastopom pridobili svoje rojake v odlične mestne urade. Le tako vedno vsepovsod in še več uspehov bomo Slovenci dosegli.

Umrl je družini Mr. in Mrs. Anthony Kužnik z North Main Streeta sinček Albert. Pokopan je bil predzadnji ponedeljek iz cerkve sv. Jožefa na slovensko pokopališče sv. Jožefa. Žalujočim starišem naše sožalje!

Eden aretiranih mariborskih carinikov je imel 1800 Din. plače, dajal pa je za stanovanje mesečno 2000 Din. Bil je seveda dnevno gost v Veliki kavarni in prvi mariborski gigerl. Na ta način je seveda moral postrani "zaraditi".

Ali že veste, da Amerikanski Slovenec izhaja sedaj petkrat na teden? Da, vsak delovni dan izhaja razen ponedeljka. Posebno je zanimiva nova dodatna številka, ki izhaja v soboto. Ta številka je prinaša podučne članke za naše žentstvo. Vsaka slovenska gospodinja bi morala to številko čitati. Slovenke naročajte in širite list Amerikanski Slovenec.

Poglavitna ameriška mesta.

Od tedaj je bil razvoj mesta naravnost čudežen. L. 1850. je Chicago imel 28,269 prebivalcev. Deset let kasneje jih je imel desetkrat toliko, namreč 298,977. L. 1870. je prebivalstvo šlo čez pol milijona in l. 1880. čez milion. Mesto je nadalje hitro raslo do l. 1900., ko je bilo zadnje ljudsko štetje, ki je izkazalo prebivalstvo od 2,701,705 duš. Cook County, v kateri živijo sami ljudje ki stanujejo v mestu Chicago ali pa tam delajo, šteje čez tri milijone prebivalcev.

liki požar, ki je vničil velik del mesta, je povzročil ogromno gnotno škodo, ki se je cenila na 187 milijonov dolarjev. Ali taka je bila energija njegovih prebivalcev, da tekem dveh let je na pogorišču stalo novo sezidano mesto. Svetovna razstava pa je veliko prispela k slovesti mesta Chicago po vsem svetu; razstava je bila posvečena odkritju Amerike pred štirimi stoletji.

Chicago je po prebivalstvu drugo največje mesto v Združenih Državah in glavno trgovsko središče na zapadu. Chicago je važno železniško križišče: poleg tega pa je njegova lega ob jezeru Michigan jako ugodna za plovbo po Velikih jezerih. 23 železniških prog se osredotoči v Chicago. To mesto je zbirališče za vse pridelke zapada, ki naj se odpremi na vzhod. Nobeno mesto na svetu nima take trgovine z žitom, živim, živino in lesom. Največje glavnice na svetu se nahajajo v Chicago, kjer se kolje živina za vse Združene Države in tudi za izvoz. Ali tudi industrija železa, usnja, čevljev, tobaka, kemikalij itd. je za-

Zapadna Slovanska Zveza
DENVER, COLO.
NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA 4. LETO.
UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: Adolph Anžiček, 4701 Grant Street, Denver, Colorado.

KOLIKO ZEMLJE POTREBUJE ČLOVEK?

(Iz "Vaških povesti" Tolstega)
Nekje v Rusiji je živel bogat kmet. Njegovo gospodarsko poslopje je ležalo sredi velikega sadonosnika in daleč naokoli so se razprostirale rodovitne njive in obširni travniki.

KRAVA Z LESENO NOGO.

Današnja slika nam kaže kravo, ki ima eno leseno nogo. "Bosy", tako je ime tej koristni živali, daje obilo dobrega mleka.

zabili kole v zemljo. Čez dolgo časa se je prikazal pred njimi precej velik travnik in jezere se je zasvetilo v solncu. Tudi to mora biti moje, pravi kmet pri sebi in napravi velik ovinek na levo.

izgubljeno je moje življenje. Samo, za en pečenec je bila krvavordeča plošča oddaljena od horizonta. Tekoči kmet jo je videl in zdelo se mu je, kakor da bi jo gledal skozi pajčolan.

VESTI IZ STARE DOMOVINE

Gladovna stavka carinskih jetnikov v policijskih zaporih v Ljubljani. — Šest dni brez jedi. Kakor znano, zapirajo v ljubljanske policijske zapore v levem pritličnem oddelku jetnišnice v justični palači tudi takozvane carinske jetnike.

nenadoma od kapi zadet umrl tukajšnji organist in trgovec g. Štefan Grilj. Trpel je veliko v vojni, iz katere je prinesel kal bolezni. Gospod mu bodi plačnik!

Zastrupil se je g. Oto Vouk, sin gostilničarke g. Vouk v Ptuj. Vzrok so baje slabe špekulacije v trgovini z lesom.

SIRITE "AMER. SLOVENCA."

DRUŽINSKO PRATIKO ZA LETO 1926

smo poslali vsem našim lokalnim zastopnikom po naselbinah. Kdor izmed rojakov jo želi, naj se zgłosi pri naših lokalnih zastopnikih in jo bo dobil. Ponovno povdarjamo, da letošnja Družinska Pratika je lepša kot kdaj prej.

Uprava Amer. Slovenca.

PREMORG.

Pripeljem na dom premorg, drva, led po dnevnih cenah. Razvažam pohištvo ob času selitve.

Pokličite me na telefon: Canal 2686.

Priporočam se rojakom v naklonjenost.

JOE PAPERH

NA MILIJONE ljudi bi ne bilo danes brez las, ko bi vsaki ob prvem času rabil Wahčičev Alpen Tinktur, katere je najboljša in uspešna na svetu za proti izpadanju in za rast las.

Bruslin tinktura zoper sive lase, od katere postanejo lasje popolnoma narurni. Dalje imam najbolj uspešna zdravila, krta za rane, opekline, bulc, turove, kraste, grinte, lišaje, solčate pike in prahute na glavi, za revmatizem ali tiganje, kurje oči, bradovice, potne noge itd. Kateri bi rabil moja zdravila brez vspeha mu povrnem denar. Pisite takoj po cenik, ga pošljem zaščitno.

JAKOB WAHČIČ, Cleveland, Ohio

POTREBUJEMO 50 MOZ. ki bi imeli veselje učiti se zidarske obrti. Lahko zaslužite od \$12.00 do \$16.00 na dan. Učimo zvečer in po dnevi. — Cene zmerne. Mi vam pomagamo preskrbeti delo.

CLEVELANDČANJE!
Kadar potrebujete pogrebniha se spomnite vedno na prvi slovenski pogrebni zavod
GRDINA IN SINOV I 1053 — E. 62nd St. CLEVELAND, OHIO

LOUIS STRITAR
se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištvo ob času selitve in vse kar spada v to stroko.
Pokličite me po telefonu! 2018 W. 21st Flaca CHICAGO, ILL. Phone: Rosevelt 3221.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO!

Vsem cenjenim naročnikom, dobrotnikom, kakor tudi vsem drugim rojakom v državi Colorado in Wyoming naznanjam, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladič, ki je pooblaščen pobirati naročnino, za list Amer. Slovenec in Ave Maria, oglase ter vse drugo, kar je v zvezi z gori imenovanimi listoma. — Rojake, zlasti naše naročnike uljudno prosimo, da mu pomagajo in grede na roko. Gre se za ojačenje katoliškega tiska in vsi ste prosteni, da Mr. Mladič pomaga zlasti do novih naročnikov. Posebno priporočamo, pomagajte mu pridobivati nove naročnike za list Amerikanski Slovenec, s tem boste pomagali podjetju, da bo lahko izdajalo večji in boljši list. Uprava Amer. Slovenca.

DOPIS.

Pueblo, Colo. Cenjeni urednik in članstvo ZSZ: Oblaki konvencije so se razkadišili in upam, da bo solnce sijalo na našo edino slovansko organizacijo na zapadu prihodnje štiri leta.

nik je ostal stari, ali zagotovi me je osebno, da bo namestil nekaj starih slam v metli z novimi, in sicer s tem, da bo večkrat šel po malih mestih in skušal ustanoviti nova društva. Živijo!

IZ KATOLISKEGA SVETA.

Velika slavnost v Daytonu. Dayton, O. — Velika slavnost je bila te dni v tem mestu, ko je cincinatski nadškof Most Rev. McNicholas slovensko blagoslovil novi stadium tukajšnje univerze.

v tem oziru kot jo pa je! Vse drugače bi bilo med nami, ko bi bilo več zavednosti, da vsaj katoličani ne bi podpirali umazanega liberalnega časopisja, temveč, da bi se malo bolj zanimali za svoj lastni katoliški tisk.

RAZPRODAJA

7 knjig \$1.00 za

Da naredimo prostor novi zalogi knjig smo se odločili, da damo naslednje knjige za polovično ceno: ako se jih naroči skupaj:
Pratika za leto 1926 \$.25
Na negotovih potih, povest 30
Povesti. Rev. John Plaznik 30
Več luči, zanimivi članki, 1. in 3. zv. 20
Spolnuz zapovedi, dva velika zvezka 1.00

Pošiljanje denarja za Božič.

Celotno mlit letos ne bodete pozabili svojeev v starem kraju, temveč jim bodele poslali primerna denarni dar za božične praznike. Cini prej to opravite, toliko boljje!
Nasa banka je iskrenila vse potrebno, da bodo njene božične pošiljave hitro dostavljene.

ZAKRAJSEK & CESAREK

455 W. 42nd STREET NEW YORK, N. Y.
MRS NICHOLAS GOETTERT
POGREBNI ZAVOD
Chapel 2046 W. 23rd Street Chicago, Illinois

Naznanilo

Slovenscem in Hrvatom naznanjam, da sem kupil mesnico in grocerijo od znanega rojaka Mr. Ticarja, katere trgovina je bila vedno na dobrem glasu. Tudi jaz se bom potrudil, da bom svojim edincem postregel kar najbolje mogoče z vsakovrstnim okusnim blagom in vedno svežim mesom.
Rojaki prepričajte se — obiščite me. Se topla priporoča
GEORGE LISJAK, lastnik
110 — 57th STREET, PITTSBURGH, PA.

